

سرشناسه:

سعیدی روشن، محمدباقر، ۱۳۴۰ -
Saedi roshan, Mohammad bagher

عنوان قراردادی:

تحلیل زبان قرآن و روش شناسی فهم آن . ترکی

عنوان و نام پدیدآور:

Kur'an Dilinin Analizi Ve Kur'an'ı Anlamının Metodolojisi/
Muhammed Bâkir Saidirüşen; ÇeviriKenan Çamurecu

مشخصات نشر:

Qum: Al-Mustafa International Translation and Publication Center
.1393 =2014

فروست اصلی:

مرکز بین المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ پ۷۷/۱۵۰/۱۳۹۳

فروست فرعی:

نمایندگی ترکیه ۴

شابک:

۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۹۰۶-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت:

ترکی استانبولی.

موضوع:

قرآن - مسائل لغوی

موضوع:

قرآن - اعجاز

موضوع:

زبان - جنبه های مذهبی

شناسه افزوده:

چامورجو، کنعان، ۱۹۶۱ - م. مترجم

شناسه افزوده:

Chamoorjo, Kanan

رده بندی کنگره:

BP ۸۲/۲/۳۰۴۵۱ ۱۳۹۳

رده بندی دیویی:

۲۹۷/۱۵۳

شماره کتابشناسی ملی:

۳۵۹۸۰۶۳

Kur'an Dilinin Analizi

ve Kur'an'ı Anlamanın Metodolojisi

Dr. Muhammed Bâkir Saidirûşen

Çeviri
Kenan Çamurcu

Uluslararası El-Mustafa (s.a.a)
Tercüme Ve Yayın Merkezi

Kur'an Dilinin Analizi ve Kur'an'ı Anlamannın Metodolojisi

Yazar: Dr. Muhammed Bâkir Saidirûşen

Çeviri: Kenan Çamurcu

Baskı tarihi: 2014

Yayın: Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi

Baskı: Narencistan - Tehran

Tiraj: 300

ISBN: 978-964-195-906-9

تحليل زبان قرآن و روش شناسی فهم آن

ناشر: مركز بين المللى ترجمه و نشر المصطفى ﷺ
تیراژ: ۳۰۰
چاپ: نارنجستان
قیمت: ۲۴۵۰۰۰ ریال

نویسنده: محمدباقر سعیدی روشن
مترجم: کنعان چامورجو
زبان: ترکی استانبولی
چاپ اول: ۲۰۱۴ / م / ۱۳۹۳ ش / ۱۴۳۵ ق

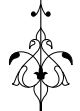
© Kıtabın bütün hakları yayıncıya aittir.

- IRAN, Tehran, İnkılab Cad. Vesali Şirazi ve Kudüs caddesi arasında, Osku sok. No: 1003.
Tel: +98 21 66978920
- IRAN, Qom, Şehitler Meydanı Hüccetiye Cad. Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi.
Tel: +98 25 37839305-9
- IRAN, Qom, Muhammed Emin Bulvanı Salarya yol ayrımı Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Satış Ve Basın Bürosu. Tel: +98 25 32133106 fax: +98 325 2133146

www.pub.miu.ac.ir

miup@pub.miu.ac.ir

Bu eserin hazırlanmasında katkıda bulunanlardan teşekkür ederiz.

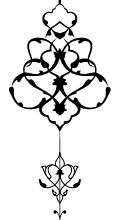
İçindekiler

› Başlarken.....	15
› Önsöz.....	19

BİRİNCİ BÖLÜM

Dil ve Dilbilim Kavramı

Dil Nedir?.....	27
Delaletin Oluşması ve Simgelerin İlişki Düzeni.....	30
Konuşma Dilindeki Çeşitli Düzeyler.....	32
A) Fonetik Düzen Düzeyi.....	32
B) Kural Düzeni Düzeyi.....	32
C) Anlam Düzeni Düzeyi.....	33
Lafız ve Anlamın İlişkisi.....	35
Tasavvurcu ve Tasdikçi Medluller ve Anlamlar.....	37
Lafzın Anlama Delaletinin Kriteri.....	38
Dilin Kullanımları.....	39
Hakikatlerin Tavsifi.....	40
Tezahürlerin Sebep-Sonuçla İzahı.....	40
Konuşma Fiili.....	40
Duygusal-Hissi.....	40

Bir Metnin Dilinin Çok Alanlı Olma İmkânı	41
Dil ve Gerçeklik	42
Dil ve Tefekkür	42
Dil, Dünyagörüşü ve Değerler Düzeni.....	43
Çeşitli Diller ve Sınırlandırmanın Ölçütü.....	44
<i>Haber Dili ve Hüküm Dili</i>	46
<i>Hakiki Dil ve Mecazi Dil</i>	46
<i>Kinaye Dili</i>	49
<i>Sembolik Dil</i>	49
<i>Temsil Dili</i>	50
<i>Mitoloji Dili</i>	52
Dilbilim ve Alanı	53
Dil Felsefesi.....	56
Normal Dilden Edebiyat Diline.....	59

İKİNCİ BÖLÜM

Dinin Dili, Batının Eski Yaklaşımları

Dinin Dili	65
Din ve Dil	65
Çeşitli Alanlarda Dil ve Dinin İlişkisi.....	66
<i>Yahudi Düşüncesi Bölgesi</i>	66
<i>Yahudi Philon</i>	68
<i>Mesih (a) Dininin Alanı</i>	69
<i>Origen</i>	70
<i>İskenderiyeli Clement</i>	72
<i>Augustin</i>	72
<i>İbn Meymun İsrailî</i>	73
<i>Aquinas</i>	75
<i>Bonaventure</i>	76

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Modern Çağ, Dinin Dilini Ele Almada Yeni Mecraların Doğuşu

Modern Dönem.....	79
Ortaçağ Düşüncesinin Temelleri.....	80
<i>Dünyevî Yaklaşım</i>	80
Modern Çağın Ortaya Çıktığı Bazı Alanlar.....	82
Modern Düşüncenin Bileşenleri ve Donanımı.....	82
1. Deneysel Bilgi Yönteminin Popülerleşmesi.....	82
2. Geçmiş Eleştirel Bakış	105
3. Felsefî Hermenötik ve Tüm Anlayışlara Yorum-Dil Boyutu Kazandırmak	115

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Dinin Dili ve Batıdaki Çağdaş Yaklaşımlar

1. Pozitivizm ve Anlamsızlığın Dinin Diliyle İlgisi.....	141
Wittgenstein'in İlk Dönemi.....	143
Ayer ve Doğrulanabilirliğin Ölçütü.....	144
Mantıksal Pozitivizmin Karanlık Çıkması.....	145
John Wisdom	146
Anthony Flew.....	147
Crombie	147
Hare.....	149
Basil Mitchell	149
2. Linguistik Analiz ve Dinî Dilin İşlevselciliği.....	150
Wittgenstein ve Dil Oyunları.....	152
Wittgenstein'in Görüşünün Özellikleri ve İcapları.....	154
Wittgenstein'in Görüşüne Eleştiri.....	158
Philips.....	160
Van Buren.....	161
Braithwaite.....	161
Stace.....	163
İşlevselcilikle Aynı Yöndeki Psikolojik-Sosyolojik Teoriler.....	165
İşlevselciliğin Eleştirisi.....	165

3. Dinî Dilde Sembolizm (İrrealist Episteme).....	166
<i>Paul Tillich</i>	168
<i>Randall</i>	169
<i>Ernst Cassirer</i>	171
<i>Hıristiyan Fırkaların Değişik Yaklaşımları</i>	171
<i>Karl Barth'ın Neo-Ortodoksi Görüşü</i>	172
<i>Bultmann'ın Egzistansiyalizmi</i>	173
4. Gerçekçiliğin Epistemik Görüşü.....	178
<i>Alston ve Aquinos'nın Görüşünü İhya</i>	178
<i>Montgomery Watt'ın Betimleyici Dili</i>	179
<i>Ian Barbour ve Dine Kapsamlı Bakış</i>	180
<i>John Hick ve Uhrevi Doğrulanabilirlik</i>	182

BEŞİNCİ BÖLÜM

Batının Fikrî-Dinî Kökleri ve Temelleri, Bizim Konumumuz

Batı Dünyasının Bazı Dinî-Kültürel Alanları.....	187
1. <i>Asli Vahiyden Yoksunluk</i>	188
2. <i>Karışık Metinlerden Çıkan Dinî Kavramların Yetersizliği</i>	189
3. <i>Aklı İptal</i>	196
4. <i>Bilimin Sınırlandırılması</i>	197
5. <i>Kutsal Metinlerin İç Çelişkileri</i>	197
Bu Köklerin Sonuçları.....	198
Modern Zamanın Tepkileri.....	198
1. <i>Bilim ve Dinin Ayrışması ve Çatışması</i>	199
2. <i>Deneyselciğin Yaygınlaşması</i>	199
3. <i>Metafizik Çıkarsamalar</i>	199
4. <i>Dinî Reform Hareketi</i>	199
5. <i>Çeşitli Felsefeler</i>	200
6. <i>Ürünler ve Sonuçlar</i>	200
Dinin Dilinde Sarsılan Temeller ve Tahrip Olan İddialar.....	203
1. <i>Dinin Dilindeki Anlamsızlık Görüşü</i>	203
2. <i>Dilde İşlevselcilik</i>	204

3. Sembolleştirme ve Mitolojik Varsayma.....	204
4. Eleştirel Gerçekçilik	206
İslam Dünyasının Dinî-Fikrî Alanları.....	208
1. Kur'an-ı Kerim: Allah'ın İnsanlık İçindeki Aslı Vahyi	208
2. Kur'an'ın Muhtevası.....	213
Kur'an'ın Fikrî, Kültürel Etkileri.....	230
1. Dinî Düşüncenin Donukluğu Değil, Gelişimi	230
2. Bilimsel Durgunluk Değil, Gelişme.....	230
3. Akılcılık İftiharı ve İslam Felsefesi.....	231
Olumsuz Tepkiler İçin Zeminin Bulunmaması.....	232
1. Bilim ve Dinin Karşı Karşıya Gelmek Yerine Birbirini Tamamlayıcı Olması ve Gerektirmesi.....	232
2. Cahilliklerin Boşluğunu Kapatan Değil, Kayyum Allah	233
3. Dinin, Beşeri Onarıma Mani Kemali	235
4. Akıl Temelli Felsefe ve Varlığa Kuşatıcı Bakış	237

ALTINCI BÖLÜM

İslamî İlimler Sürecinde Kur'an'ın Dili

Kur'an'ın Dili, İç Zorunluluklar	241
İslam Kültüründe Din ve Dilin Bağı.....	242
1. Kıraat İlminden Kur'an İlimlerine.....	243
2. İslam Edebiyat İlimleri ve Linguistik	245
3. Müslümanların Tefsir Metinleri ve Linguistik.....	246
4. İslam Kelamı ve Felsefesi ve Linguistik.....	248
5. İrfan ve Tasavvuf.....	256
6. Fıkıh Usûlü.....	263

YEDİNCİ BÖLÜM

Lafızlar Sahasında Kur'an Dili, Hangi Rol?

Kur'an Dilinin Anlamı	267
Kavramlar Sahasında Kur'an'ın Dili.....	269
Kelime Vazetmenin Niteliği.....	271

Kur'an'ın Kültürü ve Arapça Giysisi	277
Kur'an'ın Kavramlarına Birkaç Örnek.....	279
<i>Kur'an</i>	279
<i>Sure</i>	280
<i>Vahiy</i>	280
<i>Levh-i Mahfuz</i>	280
<i>Kaza ve Kader</i>	281
<i>Fıkıh ve Tefakkuh</i>	282
<i>Mü'min ve İman</i>	282
<i>Kalbin Hastalığı</i>	283
<i>Nifak, Münafık</i>	283
<i>Allah Yolunda Cihad</i>	284
<i>Huşu</i>	285
<i>Sırat-ı Müstakim</i>	285
<i>Sübhan ve Tesbih</i>	286
<i>Dünya, Ahiret</i>	286
<i>Berzah</i>	287
<i>Saat</i>	287
<i>Kıyamet</i>	288
<i>Cehennem</i>	288
<i>Hulud</i>	289
Kur'an'a Özgü Örf.....	290
Kur'an'ın Dünyagörüşü	291
Kur'an'a Özgü Örfün Lugat Manasıyla Bağlantısı.....	293

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kur'an Hükümlerinin Diline Dair Çeşitli Görüşlerin Eleştirisi ve Analizi

Hükümler ve Cümleler Düzeyinde Kur'an'ın Dili.....	301
1. <i>Zâhircilik ve Kur'an'ın Tek Boyutlu Dili</i>	303
2. <i>Bâtınilerin Sembolcülüğü</i>	317
3. <i>Mutasavvıfların Tevilciliği</i>	322
4. <i>Yeni Naturalistler ve Kur'an'ın Tevili</i>	326

DOKUZUNCU BÖLÜM

Kur'an'ın Dili Sembollerin Dili mi, Yoksa Müteal Hakikatler mi?

1. Her Sözde Birinci İlke Hakikattir.....	349
2. Hakikatin İşaretleri.....	352
3. Karinenin Yokluğu.....	353
4. Kur'an'da Mecazın Alanı.....	355
5. Felsefi Hakikatin Edebi Hakikatten Ayırt Edilmesi.....	358
<i>Bir: Edebi Hakikat ve Mecazın Felsefi Hakikat ve Mecazdan Farkı</i>	359
<i>İki: Yalan Mecaz ve İstiare ya da İddia Edilen Hakikat mi?.....</i>	359
6. Temsilden Sembole.....	361
7. Nazil Olmuş Hakikatler	366
8. İlahiyatın Dili Mecburen Sembolik Dil midir?	371
A) <i>İslam Hikmeti ve İlahiyatın Bilgi Sunması.....</i>	372
B) <i>Kur'an Vahyi Bakış Açısına Göre İlahiyat</i>	373
C) <i>İlahiyatın Dilini Sembolik Kabul Etmeyi Reddetmenin Akli ve</i> <i>Nakli Temelleri.....</i>	381
D) <i>Allah'ın Fillerinde Zamanlılık İlişkisi</i>	386
E) <i>Allah'ın Fiilinde Göreceli İfadeler.....</i>	387
F) <i>Kur'an'da Bâtın ve Zâhir</i>	390

ONUNCU BÖLÜM

Kur'an'ın Dili: Gerçekçi Metinde Sorumluluk Yükleme

1. Kur'an'ın Gerçekçiliği	395
2. Kur'an Cümlelerinin Türleri.....	396
3. Kur'an'ın Vasıflarından Bir Parça	397
4. “Gereken” ve “Varolan”ın Bağı.....	400
5. Bazı Ayetlerde Mesaj ve Gerçeğin İç içe Özelliğini Aramak.....	401
<i>Evrenin Genişliğinde Tevhidin Alametleri.....</i>	403
<i>Allah'ı Tavsif.....</i>	404
<i>Fiillerde Tevhid.....</i>	404
<i>İlahi Âdetler</i>	404

Kozmoloji.....	405
İnsanın Ortaya Çıkışı ve Gelişiminin Aşamaları	405
Ebu Leheb'in Kaderi	406
Neshedilmiş Gizli Konuşma ve Sadaka.....	407
Riba Kıssası.....	407
Saatin Olayları ve Şartları.....	409
Amellerin Bedenlenmesi ve Hazır Bulunması	409
Organların Şahitlik Etmesi	410
Yeniden Diriliş Sahnesi ve İyiler İle Kötülerin Kaderi.....	410
Sonuç	411
6. Çağdaşlık ve Kur'an'dan Gerçekliği Kaldırma.....	413
Eleştiri ve İnceleme.....	414
7. Dinin Kavramlarının Zât ve Araz Olarak Ayrılması ve Metnin Suretinden Vazgeçilmesi	415
Eleştiri ve Değerlendirme.....	417
8. Dinin Metnine Fenomenolojik Bakış!.....	423
Eleştiri ve İnceleme.....	424
Sonuç	426

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Kur'an Dilini Keşfetme Yöntemi

1. Kur'an Dilini Keşfetme Yöntemi	429
2. Anlatıcıyı Tanıma Yoluyla Dilin Akılla Tanınması.....	429
3. Metnin Hedefini Öğrenme Yoluyla Dili Tanımak	431
4. Metnin Özellikleri Yoluyla Dili Tanımak.....	432
5. Muhatapların Sahası Yoluyla Tanımak.....	433
6. Metnin Mesajındaki İçerik Yoluyla Tanımak	435
7. Deneysel Yöntemle Tanıma.....	436
Eleştiri ve Değerlendirme.....	437
8. Fenomenolojik Tanıma	438
Eleştiri ve İnceleme.....	439

ONİKİNCİ BÖLÜM
Kur'an'ın Dili, Hidayete Özgü Dil

Kur'an'ın Dili Konusunda Yazarın Tercihi	445
Kur'an'ın Linguistik Özellikleri	445
1. Genelin Yararlanması	446
2. Kur'an'ın Metodu, Konuların Karışık Oluşu	448
Ala suresine bir bakış	449
3. Çok Boyutlu Dil	451
4. Basamaklı Dil	454
5. Örfü Aşan Bilgiler	457
6. Hidayetin Yüksek Mertebeleri ve Kur'an'a Özgü Örf	459
7. Kur'an'ın Evrensel Olması ve Ölümsüzlüğü	461

ONÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kur'an'ı Anlamada Anlambilim ve Hermenötik

1. Kur'an'ı Anlamada Fikri Mebna veya Altyapı	468
<i>Bu Temelin Hermenötik Sonuçları</i>	470
<i>Kur'an'ın Metinbilim-Linguistik Temelleri</i>	472
<i>Kur'an'ın Anlam Bakımından Belirlenmesi</i>	474
<i>Antropolojik Temel ve Sonuçları</i>	475
2. Kur'an'ı Anlamanın İmkânı	480
3. Metni Anlamanın Mekanizması	484
<i>İlk Adım: Terminolojinin Semantiği</i>	485
<i>İkinci Adım: Hüküm İçeren Semantik</i>	486
<i>Üçüncü Adım: Metnin Birbirine Dönük ve Kuşatıcı Semantiği</i>	488
Karinelerden Yardım Alınması	488
<i>İçbükey Karineler</i>	488
<i>Naklin İçbükey Karineleri</i>	499
<i>Aklî Karine</i>	503
4. Kur'an'ı Anlamanın Kriteri ve Mantığı	505
<i>Bir: Dile Hâkim Akılcı Kurallar</i>	506
<i>İki: Metnin İçsel Ahengi ve Uyumu</i>	509

Üç: Kanıt Olan Akla Uygunluk ve Koordinasyon.....	512
Dört: İnsanın Hayati İhtiyaçlarına Cevaplar.....	515
Beş: Metnin Dine İnanan ve Dini Yoketmeyen Yorumuna Dair Tavrı Belirlenmesi.....	516

› Kaynakça.....	521
-----------------	-----

